

4.6.2013

Dnro 4670/4/12

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajujoja

Esittelijä: Esittelijäneuvos Juha Haapamäki

POLIISIMIEHEN KÄYTÖS

1

KANTELU

Kantelija pyysi 3.12.2012 saapuneessa sähköpostiviestissään oikeusasiamiestä tutkimaan, toimiiko ylikonstaapeli poliisilain hengen vastaisesti, kun hän lietsoo Twitterissä ennakkoluuloja romaneista varkaina. Lisäksi kantelija katsoi, että ylikonstaapeli puuttuu rasismia vastustavien ihmisten poliittisiin toimintavapauksiin.

- - -

3

RATKAISU

Twitter-viesti 25.11.2012

Ylikonstaapelilla on henkilökohtainen Twitter-tili, jota ei ole tarkoitettu työkäyttöön. Hän oli lähettänyt 25.11.2012 vapaa-ajallaan (kolmena viestinä) seuraavan tarinan.

"Kerrottiin poliisiporukalla keikkoihin liittyviä hauskoja tapauksia. Jostain syystä monissa hyvissä letkautuksissa oli mukana romani. Paras juttu oli jossa romanilta tippui pakastekana vaatteista kaupassa, poliisin ottaessa kiinni seuruetta. Yksi miehistä tokaisi kovaan ääneen: "kuka heitti meidän Allua pakastekanalla, kuka!?"

Valtion virkamieslain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Poliisilain 9 c §:n mukaan poliisimiehen on virassa ja yksityiselämässään käyttäydyttävä siten, ettei hänen käyttäytymisensä ole omiaan vaarantamaan luottamusta poliisille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon.

Minulla ei ole syyttä epäillä sitä, että ylikonstaapeli on tarkoittanut lähettää viestinsä yksityishenkilönä. Joka tapauksessa poliisimiesten osalta käyttäytymisvelvoite on laissa nimenomaisesti ulotettu koskemaan myös yksityiselämää.

Lisäksi kuten poliisilaitoksen lausunnossakin todetaan, että ylikonstaapeli on nettiympäristössä tunnettu henkilö ja keskusteluun osallistuvien saattaa olla mahdotonta erottaa, milloin hän kirjoittaa yksityishenkilönä ja milloin poliisimiehenä. Lausunnossa myös todetaan, että poliisimiehillä on sananvapaus, mutta poliisin asemasta johtuu myös vapaa-aikaa koskevia rajoituksia.

Voin yhtyä näihin näkemyksiin. Ylikonstaapeli on ollut julkisuudessa kärkihahmona paljon esillä, kun poliisi on ryhtynyt toimimaan sosiaalisessa mediassa ja hänet on myös valittu tästä ansiokkaasta työstään vuoden poliisiksi 2011. Tällä roolilla on kuitenkin käänköpuolensa. Varsinkin silloin, jos ja kun hän sosiaalisessa mediassa käsittelee poliisia, hän ei käytännössä voi irrottautua virkataustastaan vapaa-aikanaankaan. Sosiaalisessa mediassa, esimerkiksi Twitterissä, viestiminen on ylipäättään luonteeltaan varsin julkista, mikä poliisimiehen tulee ottaa poliisilain 9c §:nkin nähden huomioon. Siellä esitetyt näkemykset voivat helposti saada hyvinkin laajan levikin.

Poliisitoimintaan kohdistuu sen luonteen vuoksi korostettuja puolueettomuusodotuksia. Poliisin tuleekin toimia siten, ettei esimerkiksi asenteellisuudesta herää perusteltuja epäilyjä. Yksittäisten poliisimiesten esittämistä näkemyksistä voidaan tehdä ja mitä ilmeisimmin tehdäänkin päätelmiä myös poliisin yleisemmästä suhtautumisesta esimerkiksi vähemmistöihin. Ei ole merkityksetöntä, millainen kuva poliisin asenteista julkisuuteen välittyy.

Käsitykseni mukaan ei ole tarpeen arvioida tarkemmin sitä, kuinka moni tai ketkä pitävät puheena olevaa viestiä epäasiallisena. Joka tapauksessa poliisilaitoksen lausunnossa on katsottu, että viesti ei ole ollut sopusoinnussa viranomaistoiminnalta edellytettävän korostuneen asiallisuusvaatimuksen kanssa.

Ylikonstaapeli toteaa myös itse, että hän osittain ymmärtää sen, että joku voi tehdä viestistä tulkinnan romaneita leimaavana, mutta hänen mielestään tämä kertoo enemmän kuulijan omista ennakkoluuloista tai itsensä esille tuomisen tarpeesta.

Poliisitoiminnassa tai yleensäkin virkatoiminnassa ei kuitenkaan voi pitää mittapuuna vain omia arvioita ja arvostuksia. On myös harkittava, miltä toiminta näyttää ulospäin ja miten ulkopuoliset sitä arvioivat.

Pidän edellä lausutun perusteella ylikonstaapelin lähettämää viestiä huonosti harkittuna. Ylikonstaapelin selvityksessään esittämät taustat viestille eivät ole välittyneet viestin lukijoille. Ymmärrän niitä, jotka ovat pelkän viestin luettuaan pitäneet sitä epäasiallisena.

Poliisilaitoksen lausunnon mukaan ylikonstaapelin esimies on jo puhuttanut ylikonstaapelin asian johdosta. Pidän riittävänä, että saatan edellä esittämäni näkemykset vastaisen varalle ylikonstaapelin tietoon.

3.2

Muuta

Kantelija on katsonut, että ylikonstaapeli puuttuu rasismia vastustavien ihmisten poliittisiin toimintavapauksiin. Hän oli liittänyt kanteluunsa linkin Facebookissa käytyyn keskusteluun, johon ylikonstaapeli oli osallistunut. Tässä tapauksessa ylikonstaapeli on toiminut poliisimiehenä virantoimituksessa.

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella en katso ylikonstaapelin tältä osin menetelleen tavalla, joka antaisi minulle aiheetta toimenpiteisiin.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.1 esittämäni käsityksen ylikonstaapelin menettelystä hänen tietoonsa. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Muihin toimenpiteisiin asia ei anna aiheutta.